

صادرکنندگان جای هم ارقام غیر واقعی ثبت کردند

صفحه ۱۶

روزنامه خبری تحلیلی دانشگاهی صبح ایران
صدای فرهیختگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید پربار و مضمون:
روایت سال‌های جنگ

شماره مسلسل ۴۷۴۳
تاسیس ۱۴ آذر ۱۳۰۲
۲۱۱ خیابان ولیعصر ۱۳۵۵
۹۰۲۳۳۳۳۳۳۳
شماره ۴-۲۵

www.farhikhtegan.ir | Tue | 5 Dec 2023 | vol.15 | No. 4025 | 16 Pages

عبارات تحقیرآمیز پمپئو، وزیر خارجه دولت ترامپ درباره پهلوئی‌ها یک افتضاح تمام‌عیار برای اپوزیسیون و نمایی از آینده جریان‌های ضدایرانی در خدمت آمریکاست

«پهلوی» دستمال یک بار مصرف بود

آماری که مهدویان در دفاع از «زخم کاری» از مخاطبان شبکه نمایش خانگی لوداد، برای سیاستگذاران فرهنگ مهم است

گلش همین بود؟

۱۲، ۱۳

«فرهیختگان» از میزان تحقق مطالبات ۱۴ گانه رئیسی گزارش می‌دهد کم‌کاری وزارت علوم در اجرای دستورات رئیس جمهور

۵

ویژه‌نامه یکصدمین سالگرد تولد جلال آل احمد منتشر شد ایران ۱۴۰۲ جلال می‌خواهد؟

ویژه‌نامه را بخوانید

چگونه تمیز آدم بکشیم؟

اسماعیل موسوی
پژوهشگر هسته‌ای افکار عمومی و تغییرات فرهنگی مرکز رشد دانشگاه امام صادق (ع)

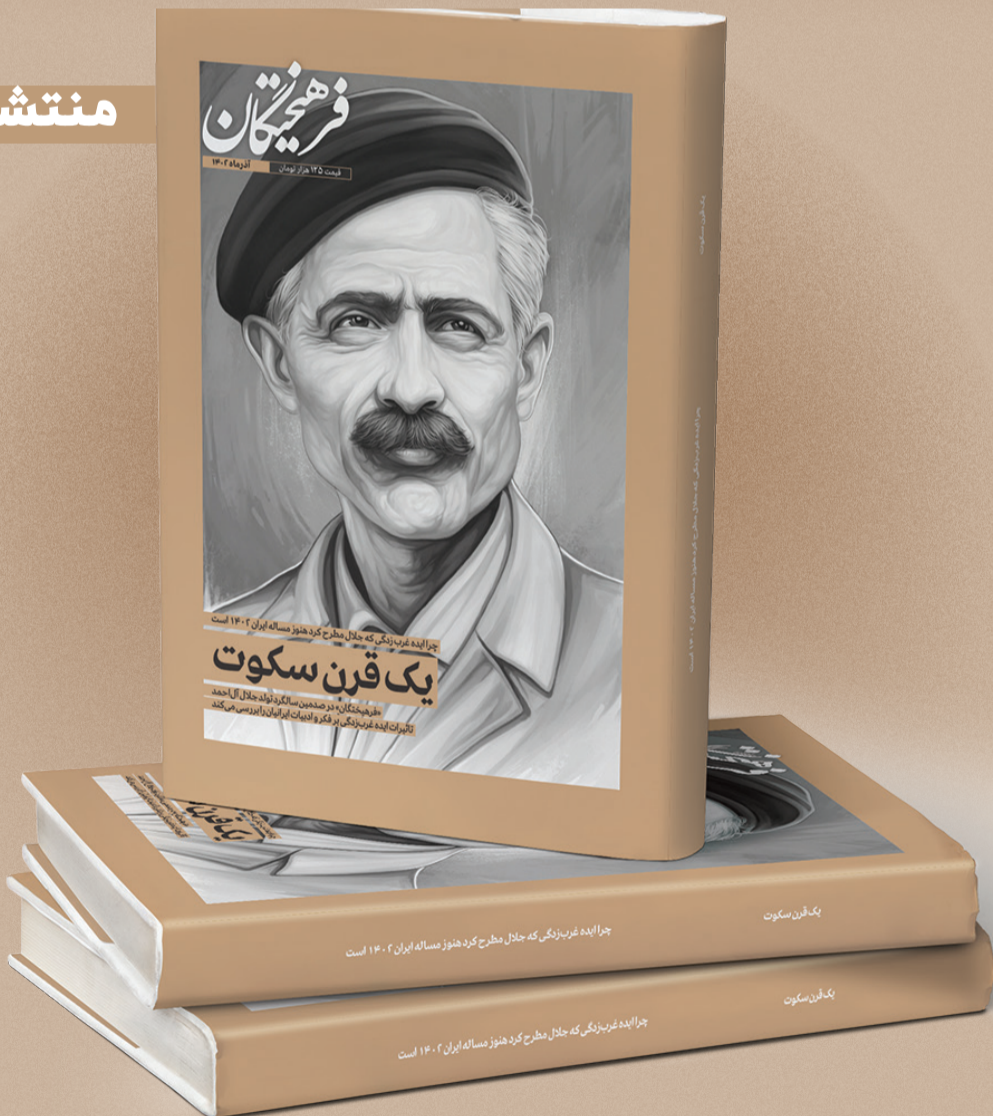
حوادث یک ماه اخیر فلسطین مانند گذشته باعث برانگیخته شدن موجی از همدردی شده است. تصاویر این جنگ به دلیل وجود شبکه‌های اجتماعی به شکل گسترده‌ای منتشر شده و دیگر کسی نتوانسته مانند گذشته مانع انتشار تصاویر فلسطین شود. به همین خاطر این بار نسبت به قبل طرفداری از فلسطین بیشتر شده و بسیاری در ایران و جهان با مردم فلسطین همدردی می‌کنند. اما اگر به خاطر داشته باشید در روزهای ابتدایی جنگ تمام این خیل عظیم همدردی متوجه فلسطینیان نبود. در اتفاق اخیر برای نخستین بار بود که تهاجم از جانب فلسطینیان آغاز شده بود. فیلم‌ها و تصاویری که در ساعات اولیه حمله منتشر شد نیروهای حماس را نشان می‌داد که به سمت صهیونیست‌ها یورش می‌بردند، آنها را از پای درمی‌آوردند و افرادی از آنها را به اسارت می‌گرفتند. این تصاویر بالطبع خشونت‌بار بود و حسی از تنش را در مخاطب برمی‌انگیخت. بسیاری از دیدن این صحنه‌ها خوشحال شدند اما عده‌ای نیز زبان به نقد و ناسزا گشودند. صحبت اصلی منتقدان این بود که این خشونت غیرقابل قبول و غیرانسانی و یادآور اعمال و رفتار داعشی‌هاست. البته در این میان بازار دروغ‌ها و شایعاتی که علیه نیروهای حماس وجود داشت نیز (مانند ادعای سر بریدن کودکان توسط فلسطینی‌ها یا سوزاندن آنها) بی‌تاثیر نبود. اما آنچه سوال برانگیز به نظر می‌آید، این بود که چگونه ممکن است فردی یا افرادی با وجود آگاهی از ظلم‌های بی‌حد و اندازه‌ای که اسرائیلی‌ها در طول سالیان متمادی علیه فلسطینی‌ها روا داشته‌اند خود را در موضع همدردی با صهیونیست‌ها قرار دهند؟ چه چیزی در این تصاویر و لحظات وجود داشت که امکان همدردی با صهیونیست‌ها را برای عده‌ای فراهم کرد؟ هدف ما از طرح این سوال آغاز بحثی اخلاقی درباره رفتار نیروهای حماس و درست یا غلط بودن آن نیست، بلکه هدف بررسی این تصاویر از منظر زیبایی‌شناختی است تا راز تأثیر برانگیزی این تصاویر آشکار شود. ابتدا بیایید آنچه را در این تصاویر دیده می‌شود، مرور کنیم. نیروهای حماس با تسلیحاتی نسبتاً ابتدایی به سمت صهیونیست‌ها می‌رفتند و با آنان مقابله فربه‌نفر می‌کردند. چه چیزی در این تصاویر بیش از همه در چشم است؟ به نظر نگارنده غلبه بعد انسانی تهاجم، دقیقاً همین عنصر عامل اصلی نزدیکی این تصاویر به تصاویر تهاجم‌های داعش است اما چرا کمترین بودن سوره‌های تکنولوژیک حمله حماس علیه آنان تمام می‌شود؟

تکنولوژی فرد مهاجم و غالب روزه‌روز از موقعیت نزاع فاصله گرفته و جای او را تکنولوژی‌های تسلیحاتی پر کرده‌اند. دیگر خبر دندان‌گیری از حضور مهاجمان در کار نیست، هرچند که مغلوبان همچنان در صحنه حضور دارند. در واقع به خاطر ارتقای فناوری‌های جنگی صحنه منازعه روزه‌روز از عناصر انسانی بیشتر تهی و سوره‌های غیرانسانی آن بیشتر می‌شود. انسان امروزی به جای آنکه با مشت و لگد به جان فرد دیگری بیفتد با فشردن یک دکمه حریف خود را نابود می‌کند. در این تصویر آنچه رقم می‌خورد آسیب یک انسان از عنصری غیرانسانی است اما هرچه صحنه نزاع و نبرد انسانی‌تر باشد عناصر احساسی در آن پررنگ‌تر است. موقعیت‌های زیر را تصور کنید: فشردن یک کلید، چکاندن ماشه، ضربه شمشیر و فشردن گلوله. کدام یک دلهره‌آورتر است؟ پاسخ واضح است. در ظاهر فشار دادن یک کلید که باعث شلیک موشکی می‌شود بسیار کمتر از چکاندن ماشه تفنگ و چکاندن ماشه تفنگ بسیار کمتر از ضربه شمشیر بر بدن یک نفر و این همه کمتر از خفه کردن یک نفر از طریق فشردن گلوله او در دندناک و تأثیر انگیز است. اما اگر کسی فکر کنیم می‌بینیم که تعداد کشته‌ها و قربانیان انفجار یک موشک صدها برابر بیشتر از درگیری تن‌به‌تن و خفه کردن یک نفر است، در نتیجه خشونت انفجار موشک در حقیقت به مراتب بیشتر از فشردن گلوله یک فرد است اما ظاهر احساسی نبرد تن‌به‌تن و ناتوانی ما در تصور کردن نابودی صدها نفر مانع از درک چنین خشونت می‌شود. اما این دو عنصر تنها دلایل طرفداری از نبردهای تکنولوژیک عصر جدید نیست.

در پس ظاهر احساسی نبرد تن‌به‌تن اسطوره‌ای از تاریخ نیز نهفته است؛ اسطوره تاریخ مدرن. اسطوره‌ای که براساس آن انسان عصر جدید نسبت به تمام انسان‌های دیگر در طول تاریخ در سطح بالاتری از عقلانیت، بلوغ احساسی و انسانیت قرار گرفته است. از این رو هر آنچه یادآور مشخصات انسان‌های پیشامدرن باشد یادآور توحش، حماقت و بدویت است. نبرد تن‌به‌تن با تجهیزات ابتدایی نمونه‌ای از این یادآوری ناگوار است. تصاویر جنایات داعش یا القاعده را به یاد بیاورید. افرادی با ریش‌ها و موهای بلند که با ابتدایی‌ترین وسایل نظامی و غالباً به شکل مستقیم به جنگ می‌پرداختند. در چنین تصاویری همه عناصر لازم برای نفرت‌انگیزی بودن از منظر جهان امروز وجود داشتند. البته در اینجا به دنبال تطهیر چهره داعش نیستیم و در جنایتکار بودن گروه‌هایی مانند داعش ذره‌ای تردید نیست، منتها کافی است برای درک بهتر این نگاه اسطوره‌ای عملکرد گروه‌هایی مانند داعش را با عملکرد اسرائیل مقایسه کنیم. جالب است بدانید که در طول ۱۰ سال حضور داعش در منطقه حدود ۲۸ هزار کودک جان خود را از دست دادند اما در حملات رژیم صهیونیستی به غزه در کمتر از دو ماه گذشته نزدیک شش هزار کودک جان خود را از دست دادند، یعنی تقریباً یک چهارم کشته‌شدگان ۱۰ سال حضور داعش آن هم تنها در کمتر از دو ماه. با وجود چنین آماری باز در نظر بسیاری تردیدی وجود ندارد که اسرائیلی‌ها از داعشی‌ها بهترند؛ باور کنید اگر شبکه‌های اجتماعی وجود نداشتند و تصاویری از اجساد کودکان غزه در آنها منتشر نمی‌شد، کمتر کسی جرات داشت به تنها دموکراسی موجود در خاورمیانه و سران‌کت‌وشلاری و کراوات‌زده آن اعتراض کند.

به تصاویر حمله حماس برگردیم. افرادی با تجهیزاتی نسبتاً ساده و معمولی در نبردی مستقیم سراغ دشمن خود رفته‌اند. همه چیز برخلاف نگاه‌های عصر جدید و در نتیجه آماده برای محکوم کردن است. منتها کافی است به یاد بیاوریم که این معرکه برای انتقام است؛ انتقام از کسانی که در درنده‌خویی و توحش هفتایی ندارند و به تمیزترین شکل ممکن در حال آدم‌کشی هستند.

منتشر شد

چرا ایده غرب زندگی که جلال مطرح کرد هنوز مساله ایران ۱۴۰۲ است

یک قرن سکوت

«فرهیختگان» در صدمین سالگرد تولد جلال آل احمد
تأثیرات ایده غرب زندگی بر فکر و ادبیات ایرانیان را بررسی می‌کند

اگر علاقه‌مند به تهیه ویژه‌نامه‌های روزنامه فرهیختگان هستید به شماره زیر پیامک بزنید

@FarhikhteganOnline
www.farhikhtegandaily.com

۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۳